

Hrdza čakanková

Hrdzu čakankovú spôsobuje mikroskopická huba *Puccinia hieracii*, ktorá taxonomicky patrí do triedy *Pucciniomycotina*, radu *Pucciniales*, čeľade *Pucciniaceae* a rodu *Puccinia*. Rozšírená je hlavne v rôznych stredomorských krajinách Európy. Pokladá sa za vážny škodlivý organizmus rastlín čakanky (*Cichorium* sp.). Najprv hrdza spôsobuje na listoch čakanky drobné bledožlté škvrny. Neskôr koncom leta sú listy deformované 1 mm veľkými kôpkami červenohnedých uredospór, ktoré praskajú a prášia sa do okolia. Ďalej sa predovšetkým na listových stopkách tvoria hnedočierne téliá, z ktorých sa uvoľňujú teliospóry. Znehodnotenú listy čakanky účinkom huby znižujú trhovú hodnotu rastlín. Patogén je jednobytnou hrdzou, ktorá prezimuje teleutospórmi alebo uredospórmi na napadnutých rastlinných zvyškoch.

V rámci ochranných opatrení radi by sme odporučili zabezpečiť vyrovnanú výživu a hnojenie hostiteľských rastlín (hlavne dusíkom). Pri skorom spozorovaní príznakov hrdze na listoch je možné spomaliť šírenie ich odstránením. Za pozitívne sa pokladá likvidovať rastlinné zvyšky pomocou hlbokorobnej orby, odstraňovať okolité buriny a napadnuté sadzačky, aby sa hrdza nerozšírila v nasledujúcom roku.

Na chemickú ochranu čakanky je autorizovaný systémový dvojzložkový fungicíd Casino Royale s účinnými látkami boscalid a pyraclostrobin. Tie do hostiteľských rastlín prenikajú listami, kde sú rozvádzané v rastline pletivami rastlín. Prípravok zabráňuje klíčeniu spór, predlžovaniu a rastu mycélia a procesu sporulácie. Dostupný je pre profesionálneho používateľa. Podľa pokynov pre aplikáciu treba zachovať dávku vody 300 až 600 l/ha. Maximálny počet aplikácií je 2-krát počas vegetačnej sezóny. Interval medzi aplikáciami by mal byť 14 až 21 dní. Prípravok sa odporúča aplikovať preventívne alebo ihneď pri prvých viditeľných príznakoch hrdze. Konkrétne sa aplikuje od fázy tretieho lístka až do fázy, kedy zberové vegetatívne časti rastlín alebo vegetačné rozmnožovacie orgány dosiahli 70 % z konečnej veľkosti (BBCH 13 – 47). Pre správne použitie chemického prípravku je potrebné vychádzať z pokynov, ktoré sú uvedené na etikete konkrétneho autorizovaného prípravku na ochranu rastlín.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
16.12.2024